

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

ISAKYMAS
DĖL NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTO
2015-2017 M. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO

2015 m. balandžio 13 d. Nr. A1-198/V-491/V-337/IV-281
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 70¹ straipsnio 1 dalimi, tvirtiname Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2015-2017 m. strateginį veiklos planą (pridedama).

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Algimanta Pabedinskienė

Sveikatos apsaugos ministrė

Rimantė Šalaševičiūtė

Švietimo ir mokslo ministras

Dainius Pavalkis

Vidaus reikalų ministras

Saulius Skvernelis

Sveikatos apsaugos
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentas
Jadvyga Čankėvičiūtė
2015-03-17

11 10 45 023
Teisės departamento direktorė
Nerija Stasiulienė

Ministro patarėja

Ramunė Dagauskienė

2015-03-13

Tiesotvarkos ir teisinio vertinimo
skyriaus vyriausiasis specialistas

Darius Jušinskas
2015-03-13

Sveikatos apsaugos ir darbo ministro
birojas

Jolanta Žalutienė
2015-03-10

2015-03-18

Sveikatos apsaugos
Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės
departamentas
Rita Banuškevičiūtė
2015-03-09

Ekonominio planavimo ir
biudžeto skyriaus
vyr. siūlysi specialistė
Olė Bakiūnaitė
2015-03-10

Ekonominio planavimo ir
biudžeto skyriaus
vyr. siūlysi specialistė
Rita Banuškevičiūtė
2015-03-10

Rizikos sveikatai valdymo
ir kurortologijos skyriaus
vyr. siūlysi specialistė
Gelena Kriveliene
2015-03-09

SV dar. par.
Adauskaitė
2015-03-08

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentas
Direktorius

Zenius Martinkus
2015-03-05

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, sveikatos apsaugos ministro, švietimo ir mokslo ministro ir vidaus reikalų ministro

2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. A1-198/V-494/
V-334/1V-284

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS, 909002937

2015-2017 -ŪJŲ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I. MISIJA IR STRATEGINIAI POKYČIAI

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) misija - dalyvauti formuojant valstybės politiką narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos srityse, organizuoti ir koordinuoti jos įgyvendinimą.

VEIKLOS PRIORITETAS

Plėtoti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako ir alkoholio paklausos mažinimo priemones ypač skatinant nevyriausybinių organizacijų ir savivaldybių iniciatyvas ir įsitraukimą.

Svarbiausi darbai:

1. Organizuoti ir vykdyti mokymus savivaldybių administracijų darbuotojams bei kitiems specialistams psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos, kontrolės bei licencijavimo klausimais (2015 m. II–IV ketv.);

2. Užtikrinti tinkamą ES paramos lėšomis finansuojamo projekto „Asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, psichologinė ir socialinė rehabilitacija“ vykdymą (2015 m. I-II ketv.).

Rodikliai, pagal kuriuos vertinamas prioriteto įgyvendinimas	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Suorganizuotų mokymo renginių alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių kontrolės ir licencijavimo klausimais skaičius (vienetais)	1	1	1	1
Suorganizuotų mokymo renginių savivaldybių specialistams psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir kontrolės klausimais skaičius (vienetais)	-	2	2	2
Vidutinis, mėnesinis asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis ir dalyvaujančių projekte, skaičius	197	197	-	-

Asignavimai veiklos prioritetui įgyvendinti

Prioriteto pavadinimas	Asignavimai, eurų
Plėtoti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako ir alkoholio paklausos mažinimo priemones ypač skatinant nevyriausybinių organizacijų ir savivaldybių iniciatyvas ir įsitraukimą.	1 202 726

PAGRINDINĖS TEISĖKŪROS INICIATYVOS

Tabako gaminių pasiūlos mažinimas

Teikti pasiūlymus dėl 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (OL 2014 L 127, p. 1), nuostatų perkėlimo į nacionalinę teisę.

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento
Direktorius

Zenius Martinkus

2015-03-05

VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS

Siekiant racionaliai ir taupiai valdyti valstybės biudžeto lėšas, bus užtikrintas Departamento viešųjų pirkimų procesų optimizavimas, centralizuojant Departamento viešuosius pirkimus - prekes, paslaugas ir darbus įsigyjant iš centrinės perkančiosios organizacijos arba per ją.

Kriterijus: Per ataskaitinius biudžetinius metus centralizuotai vykdomų viešųjų pirkimų sudarytų pirkimo sutarčių vertė – ne mažesnė kaip 30 procentų bendros viešųjų pirkimų sutarčių vertės.

STRATEGINIAI TIKSLAI IR PROGRAMOS

Departamento strateginis tikslas - stabdyti ir mažinti alkoholio, tabako bei neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų, jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą. Strateginis tikslas bus įgyvendinamas vykdant programą Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimas ir koordinavimas (toliau - Programa). Departamentas dalyvaus įgyvendinant ir koordinuojant Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinę veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 217 „Dėl Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“.

ASIGNAVIMAI STRATEGINIAMS TIKSLAMS IR PROGRAMOMS ĮGYVENDINTI

Programos įgyvendinimui bus naudojamos:

1. valstybės biudžeto lėšos 733 666 eurų;
2. lėšos, skirtos įgyvendinti Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę VP1-1.3-SADM-03-V „Asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, psichologinė ir socialinė rehabilitacija“, kurios vykdymui 2015 m. planuojama skirti 1 094 727 eurų ES fondų lėšų;
3. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro finansuojamo projekto „Aktyvus indėlis į Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2015 m. veiklos programos įgyvendinimą“ vykdymo lėšos – 127 355 eurų;
4. lėšos, skirtos įgyvendinti projektą „Bendrieji veiksmai mažinant alkoholio daromą žalą (RARHA)“, kurio vykdymui 2015 m. planuojama skirti 19 726 eurų ES fondų lėšų.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Departamento struktūra formuojama pagal atliekamas funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatyme bei Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 244 „Dėl Valstybinės tabako ir alkoholio kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Narkotikų kontrolės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimo, reorganizavimo sąlygų aprašo ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuostatų patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 245 „Dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento administracijos struktūros patvirtinimo“ patvirtinta Departamento struktūra, kurią sudaro: Departamento direktorius, Departamento direktoriaus pavaduotojas, Bendrųjų reikalų ir vidaus administravimo skyrius, Tabako ir alkoholio kontrolės skyrius, Narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursorių kontrolės ir rizikos vertinimo skyrius, Tabako, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursorių licencijų skyrius, Stebėsenos ir analizės skyrius, Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos koordinavimo skyrius.

Departamentui nustatytas didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, (toliau - valstybės tarnautojai ir darbuotojai) pareigybių skaičius yra 38. Departamento direktorius yra valstybės pareigūnas.

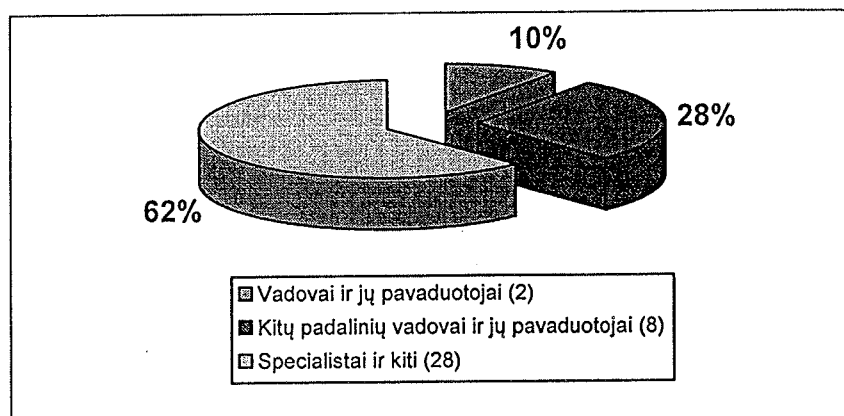
Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamento
Direktorius

Zenius Martinkus
2015-03-05

	2014 (patvirtintas)	2015	2016	2017
Pareigybių skaičius, vnt.	38	38	38	38
Išlaidos darbo užmokesčiui	1735 tūkst. litų	503186 eurų	503186 eurų	503186 eurų

Pagrindinis Departamento administracinių gebėjimų užtikrinimo uždavinys – organizuoti Departamento veiklą teisės aktų nustatyta tvarka ir būdais, kad esamais žmogiškais ištekliais bei turimomis finansinėmis lėšomis būtų galima optimaliai vykdyti priskirtas funkcijas bei tobulinti administracinius gebėjimus

2015-ųjų metų pareigybių skaičiaus ir išlaidų darbo užmokesčiui pasiskirstymas pagal pareigybių grupes

VALDYMO IŠLAIDOS

1 lentelė. 2015–2017-ųjų metų programų asignavimai ir valdymo išlaidos (eurų)

Eil. Nr.	Programos pavadinimas	2015-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2016-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2017-ųjų metų asignavimai			
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų		
			išlaidoms	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		išlaidoms	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti		išlaidoms	iš jų darbo užmokesčiui	turtui įsigyti
1.	Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimas ir koordinavimas	1975474*	1958162*	503186	17312*	744382**	744382**	503186	0	733666	733666	503186	0
	iš jų valdymo išlaidos	1975474*	1958162*	503186	17312*	744382**	744382**	503186	0	733666	733666	503186	0
	Iš viso asignavimų programoms	1975474*	1958162*	503186	17312*	744382**	744382**	503186	0	733666	733666	503186	0
	iš jų valdymo išlaidos	1975474*	1958162*	503186	17312*	744382**	744382**	503186	0	733666	733666	503186	0
	Valdymo išlaidų dalis, procentais	100	100	100	100	100	100	100	0	100	100	100	0

* Į nurodytą bendrą sumą įskaičiuotos lėšos, skirtos įgyvendinti Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę VP1-1.3-SADM-03-V „Asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, psichologinė ir socialinė rehabilitacija“, kurios vykdymui 2015 m. planuojama skirti 1 094 727 eurų ES fondų lėšų; Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro finansuojamo projekto „Aktyvus indėlis į Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2015 m. veiklos programos įgyvendinimą“ vykdymo lėšos – 127 355 eurų ir lėšos, skirtos įgyvendinti projektą

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
Direktorius
Zenius Martinkus
2015-11-30

„Bendrieji veiksmai mažinant alkoholio daromą žalą (RARHA)“, kurio vykdymui 2015 m. planuojama skirti 19 726 eurų ES fondų lėšų.

** Į nurodytą bendrą sumą įskaičiuotos lėšos, skirtos įgyvendinti projektą „Bendrieji veiksmai mažinant alkoholio daromą žalą (RARHA)“, kurio vykdymui 2016 m. planuojama skirti 10 716 eurų ES fondų lėšų.

II. STRATEGINIŲ TIKSLŲ IR PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS VEIKLOS KONTEKSTAS

Departamentas yra Vyriausybės įstaiga. Departamentas dalyvauja formuojant valstybės politiką narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos srityse, pagal kompetenciją organizuoja jos įgyvendinimą ir ją įgyvendina, vykdo veiklos, susijusios su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais), kontrolę.

Narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimas – sudėtinga socialinė ir sveikatos problema, su kuria susiduria milijonai žmonių visame pasaulyje. Piktnaudžiavimas šiomis medžiagomis yra viena iš pagrindinių visuomenės sveikatos ir socialinių problemų Europos Sąjungoje ir už jos ribų. Šių problemų sprendimas turi būti grindžiamas ilgalaikiu, nuosekliu ir subalansuotu požiūriu, nes geriausių rezultatų duoda bendrai taikomos pasiūlos bei paklausos mažinimo priemonės.

2013 m. vienas šalies gyventojas vidutiniškai suvartojo 47 legalių cigarečių pakelius (arba 947 vnt. cigarečių). Lyginant su ankstesniais metais, didžiausias tabako gaminių suvartojimas, tenkantis vienam šalies gyventojui, užfiksuotas 2007 m. (64 legalių cigarečių pakeliai), o mažiausias – 2010 m. (40 legalių cigarečių pakelių). Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimo tyrimo duomenimis, 2012 m. du iš trijų (66,0 proc.) 15–64 m. amžiaus Lietuvos gyventojų nors kartą gyvenime yra rūkę. Alkoholio suvartojimas Europos regione yra didžiausias pasaulio mastu ir labai skiriasi atskirose regiono šalyse – nuo 0,5 iki 21 litrų žmogui per metus. Lietuvoje alkoholinių gėrimų (tik legalių) suvartojimas (kiekis vienam gyventojui) nuo 1999 m. didėjęs, stabilizavosi 2008 m., o 2009 m. netgi sumažėjo, tačiau 2010–2013 m. vėl pradėjo didėti. Vienas Lietuvos gyventojas 2013 m. vidutiniškai suvartojo 12,9 litrų absoliutaus alkoholio ir šis rodiklis yra aukštesnis už Europos šalių vidurkį (10,5 litrų absoliutaus alkoholio tenkančio vienam gyventojui). Didžioji Lietuvos gyventojų dalis vartoja alkoholinius gėrimus. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimo Lietuvoje tyrimo duomenimis, 2012 m. daugiau nei aštuoni iš dešimties 15–64 metų amžiaus asmenų per paskutinius 12 mėnesių buvo vartoję alkoholinių gėrimų (82 proc.), tai yra beveik 5 proc. mažiau nei 2008 m.

Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymas ir Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymas draudžia parduoti alkoholinius gėrimus ar tabako gaminius asmenims iki 18 metų, tačiau šio ribojimo kontrolė nėra pakankama. 2011 m. Lietuvoje atlikto Alkoholio ir kitų narkotikų tyrimo Europos mokyklose (toliau – ESPAD tyrimas) duomenimis, net 72 proc. 15–16 metų moksleivių nurodė, kad jiems būtų lengva ir labai lengva įsigyti cigarečių, o 80 proc. nurodė, kad jiems būtų labai lengva ir gana lengva įsigyti kokio nors alkoholinio gėrimo. Tyrimo duomenys patvirtina, jog nepilnamečiai turi daug galimybių įsigyti alkoholio parduotuvėse: beveik 30 proc. 15–16 metų apklaustų moksleivių nurodė, kad per paskutines 30 dienų bent kartą patys parduotuvėje (kioske, degalinėje) pirkė alų, 20 proc. apklaustųjų pirkė sidrą, po 14–15 proc. apklaustųjų – vyną ir stipriuosius alkoholinius gėrimus, 13 proc. apklaustųjų – alkoholinius kokteilius.

Pasaulio sveikatos organizacija atkreipia dėmesį į tai, kad nuolat stiprėja ir agresyvėja tabako rinkodaros ir reklamos, nukreiptos į jaunos žmones, moteris ir žemesnio socialinio ekonominio statuso grupes, priemonės, todėl jos turėtų būti aktyviai ribojamos ir kontroliuojamos valstybės.

Ilgą laiką nuosekliai vykdant narkotikų kontrolės politiką, teigiamų rezultatų pasiekta buvo. Lietuvoje narkotikų vartojimo paplitimas yra mažesnis už Europos šalių vidurkį ir pastaraisiais metais turi tendenciją mažėti. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo paplitimo Lietuvoje tyrimo duomenimis, nuo 2004 m. narkotikų vartojimas augo (nuo 2004 iki 2008 m. vartotojų padaugėjo 4,3 proc.), tačiau nuo 2008 iki 2012 m. gyventojų, vartojusių bent vieną narkotinę ar psichotropinę medžiagą nors kartą gyvenime, sumažėjo 1,4 proc. 2012 m. bent vieną narkotinę ar psichotropinę medžiagą nors kartą gyvenime buvo bandę 11,1 proc. 15–64 metų amžiaus Lietuvos gyventojų.

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentas
Direktorius

Zenius Martinkus
2015-03-05

Dėl savo geografinės padėties Lietuva – patogi tranzitinė šalis narkotinių ir psichotropinių medžiagų srautams tiek iš Rytų į Vakarų, tiek ir iš Vakarų į Rytus. Pagrindinės problemos, su kuriomis šiandien susiduria ne tik Lietuva, bet ir visa Europa – kelių narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas vienu metu, aukštas kanapių vartojimo paplitimas, neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamyba ir platinimas, naujų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas neteisėtiems tikslams, nauji narkotinių ir psichotropinių medžiagų gabenimo keliai, efektyvių priklausomybių gydymo metodų stoka ir kt. Stebima naujų psichoaktyviųjų medžiagų augimo tendencija Europos Sąjungos šalyse: 2014 metais greitos reagavimo sistemos pagrindu iš Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro gauti pranešimai apie 102 naujai rinkoje aptiktas psichoaktyvias medžiagas, 2013 m. buvo pranešta apie 98 naujas psichoaktyvias medžiagas, 2012 m. apie 73 medžiagas, kai tuo tarpu 2009 m. buvo pranešta tik apie 24 naujai rinkoje aptiktas psichoaktyvias medžiagas. Naujos psichoaktyvios medžiagos yra ne mažas iššūkis valstybei, siekiant teisinėmis priemonėmis užkirsti kelią šioms medžiagoms patekti į rinką, tikslu apsaugoti visuomenę nuo šių medžiagų daromo neigiamo poveikio asmens sveikatai ir visuomenės saugumui.

Narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo prevencijos priemonės vis dar nepakankamai efektyvios, nors pastaraisiais metais daugiau dėmesio skirta bendrosios, atrankinės ir tikslinės prevencijos organizavimui, vykdymui, kokybės ir efektyvumo gerinimui, taip pat specialistų, dirbančių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos srityje, kvalifikacijos tobulinimui. Išaugo visuomenės ir asmens sveikatos, socialinių paslaugų įvairovė ir prieinamumas:

- mokyklose vykdomos psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymo programos;
- sistemingai plečiama visuomenės sveikatos paslaugų įvairovė ir prieinamumas savivaldybėse. Siekiant gerinti visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėse įsteigti visuomenės sveikatos biurai;
- sukurtas psichikos sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių paslaugas asmenims, turintiems psichikos ir elgesio sutrikimų vartojant psichiką veikiančias medžiagas, tinklas.

Lietuvoje, pradėjus įgyvendinti Europos Sąjungos fondų lėšomis finansuojamus projektus, buvo užtikrintas trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimas socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo. Iki tol skiriamų valstybės biudžeto lėšų nepakakdavo paslaugų poreikiui patenkinti. 2014 m. minėtas paslaugas teikė 22 psichologinės ir socialinės reabilitacijos įstaigos (363 vietos, iš jų 22 vietos skirtos vaikams). Nuo 2013 metų pradėtas vykdyti socialinės globos įstaigų licencijavimas, o nuo 2015 metų trumpalaikę socialinę globą socialinės rizikos asmenims, priklausomiems nuo narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo, teikti galės tik licencijas turinčios psichologinės ir socialinės reabilitacijos įstaigos. Planuojama, kad taip bus geriau užtikrinama šių paslaugų kokybė.

Informacinės visuomenės, naujų ir modernių informacinių technologijų plėtra šalyje daro įtaką valstybės institucijų ir įstaigų, dirbančių narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos srityse, veiklai, koreguoja uždavinius, skatina tobulinti materialinę-techninę bazę, kelti darbuotojų kvalifikaciją, taikyti naujausius mokslinių tyrimų metodus. Labai aktualu įdiegti pažangią, naujomis technologijomis paremtą duomenų apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir narkomanijos paplitimą, psichoaktyviųjų medžiagų atsiradimo, sudėties nustatymo, identifikavimo, informacijos rinkimo, apdorojimo, pasikeitimo ir sklaidos sistemą. Interneto ir kitų priemonių pagalba gerinti gyventojų informacinį aprūpinimą metodine ir informacine medžiaga apie psichoaktyviųjų medžiagų daromą žalą sveikatai, vykdytus alkoholio, tabako bei narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijos projektus, užtikrinti efektyvų periodišką informacijos atnaujinimą, pagreitinti reikalingos informacijos paiešką. Sukurtas monitoringo ir informacijos tinklas sudaro galimybes centralizuotam duomenų kaupimui. Informacinės technologijos leidžia plėsti informacijos sklaidą apie narkomanijos prevencijos bei narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės būklę šalies gyventojams.

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentas
Direktorius

Zenius Martinkus

2015-03-09

Departamento veiklos kontekste galima išskirti šiuos palankius ir nepalankius veiksnius:

Palankūs veiksniai	Nepalankūs veiksniai
<p>1. Sukurtas narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos koordinavimo mechanizmas valstybės ir vietos savivaldos lygiais;</p> <p>2. Stiprinama narkotikų, tabako ir alkoholio apyvartos kontrolė;</p> <p>3. Vykdoma narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo prevencija, sveikos gyvensenos propagavimas, ugdoma aktyvi pilietinė visuomenė, atsižvelgiant į tikslinių grupių poreikius, asmenų amžių ir kitus veiksnius, nuolat vertinamas jų efektyvumas;</p> <p>4. Gerinama asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybė, užtikrinamas tęstinumas ir lengvas prieinamumas asmenims, priklausomiems nuo narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo;</p> <p>5. Atliekama narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo, jo padarinių stebėseną, moksliniai tyrimai, plėtojamos informacinės sistemos;</p> <p>6. Tobulinama specialistų, dirbančių narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos srityse, kvalifikacija;</p> <p>7. Plėtojamas tarptautinis bendradarbiavimas, įgyvendinant pasiūlos ir paklausos mažinimo priemones dalijamasi gerąja patirtimi, efektyviai taikoma vykdant tarptautinį bendradarbiavimą įgyta geroji patirtis, sėkmingai naudojama Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų finansinė ir metodinė parama.</p>	<p>1. Didėja pasaulinė neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvarta, plinta internetinė prekyba ir didėja iš jos gaunamas pelnas, pastebima organizuoto nusikalstamumo globalizacija;</p> <p>2. Rinkoje atsiranda naujų psichoaktyviųjų medžiagų;</p> <p>3. Mažas visuomenės aktyvumas, šeimos ryšių susilpnėjimas, moralinių vertybių nuvertinimas lemia delinkventinių elgesį bei narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimą;</p> <p>4. Dėl priklausomybės ligų specifikos asmenų, priklausomų nuo narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo, motyvacija gydytis ir dalyvauti socialinės ir psichologinės reabilitacijos programose yra nepakankama;</p> <p>5. Gyventojų judrumas ir migracija keičia žmonių požiūrį į narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimą, skatina liberalaus požiūrio į narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimą ir jų kontrolę plitimą;</p> <p>6. Visuomenės nepakantumas asmenims, turintiems psichikos ir elgesio sutrikimų dėl narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo, skatina šių asmenų socialinę atskirtį ir riboja jų galimybes gauti gydymo ir socialines paslaugas.</p>

STRATEGINIS TIKSLAS

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento strateginis tikslas (kodas 01) - stabdyti ir mažinti alkoholio, tabako bei neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų, jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą.

Strateginis tikslas bus įgyvendinamas vykdant Programą. Programos tikslas - užtikrinti efektyvų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimą ir koordinavimą.

Efeko vertinimo kriterijai

Vertinimo kriterijaus kodas	Efeko vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2014-ųjų metų	2015-ųjų metų	2016-ųjų metų	2017-ųjų metų
E-01-01	Mažėjanti kasdien rūkančių vyrų dalis (proc.)*	32,2	-	30	-
E-01-02	Kasdien rūkančių moterų dalies stabilizavimas (proc.)*	15	-	15	-
E-01-03	Mažėjantis vienam gyventojui tenkančio absoliutaus (100 procentų) alkoholio metinis suvartojimas (litrais)	12,9**	12,1**	11,6**	11,2**
E-01-04	18-64 metų Lietuvos gyventojų, neteisėtai vartojusių narkotines ir psichotropines medžiagas per paskutinius 12 mėnesių, dalies (proc.)	4,9	4,7	4,7	4,7

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas
Direktorius

Zenius Martinkus
8015-03-05

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetas	2014-ųjų metų	2015-ųjų metų	2016-ųjų metų	2017-ųjų metų
	sumažėjimas				

*PASTABA: Suaugusių Lietuvos žmonių gyvenamosios tyrimo duomenys.

** PASTABA: Skaičiuojamas suvartoto legalaus alkoholio (100 procentų etilo alkoholio) kiekis (litrais) per metus, tenkantis vienam šalies gyventojui. 2014 m. rodiklio reikšmė bus žinoma 2015 m. II ketvirtį, todėl nurodoma 2013 m. reikšmė, remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

STRATEGINĮ TIKSLĄ ĮGYVENDINANČIOS PROGRAMOS

PROGRAMOS PAVADINIMAS – Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimas ir koordinavimas (kodas - 01)

Programos tikslas - užtikrinti efektyvų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimą ir koordinavimą.

Bendroji informacija apie programą

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimas ir koordinavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 228 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinių priemonių patvirtinimo“ ir kitais Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, atsižvelgiant į Jungtinių Tautų Narkotinių medžiagų komisijos, Jungtinių Tautų Narkotikų ir nusikalstamumo biuro, Pasaulio sveikatos organizacijos, Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro, Europos Sąjungos institucijų rekomendacijas.

Departamentas 2013-2015 m. dalyvauja įgyvendinant Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę VP1-1.3-SADM-03-V „Asmenų, sergančių priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, psichologinė ir socialinė reabilitacija“, kurios vykdymui planuojama skirti 3 239 796 eurų ES fondų lėšų.

Departamento vykdoma Programa įgyvendina šias Šešioliktosios Vyriausybės 2012 – 2016 m. programos, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51, nuostatas:

88. Atkursime pasitikėjimą tarp valdžios ir verslo subjektų, atsižvelgsime į konkurencines sąlygas, gerinsime bendrą verslo aplinką, mažinsime administracinę ir reguliavimo našta, siekdami išlaisvinti verslo kūrybinį ir inovacijų potencialą. Tobulinsime verslą kontroliuojančių institucijų veiklos metodus.

93. Užtikrinsime asocijuotų verslo organizacijų ir kitų socialinių partnerių dalyvavimą sprendžiant valstybei ir verslui aktualius klausimus, rengiant naujų įstatymų projektus, juos svarstant. Sieksime verslą kontroliuojančių institucijų konsolidacijos. Priežiūros institucijos turėtų tapti pirmiausia verslo konsultantais ir tik tyčinio piktnaudžiavimo atvejais – baudėjais. Ugdysime visuomenės verslumą, tą pradėdami jau mokyklose. Užtikrinsime mokestinės aplinkos verslui pastovumą – nauji mokesčiai būtų įvedami apie tai paskelbus ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki jų įsigaliojimo.

169. Vykdsime vaikų, paauglių ir jaunimo žalingų įpročių ir nusikalstamumo prevenciją.

252. Skatinsime sveikos gyvensenos principus, sveikos gyvensenos ugdymą įtrauksime į ikimokyklinių ir ugdymo įstaigų programas, remsime aukštųjų mokyklų iniciatyvas sveikos gyvensenos srityje. Netaupysime sveikatos programų sąskaita.

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamento
Direktorius

Zenius Martinkus
2015-03-05

262. Vykdydysime aktyvią priklausomybės ligų prevenciją, valstybės ir savivaldybių lėšomis įgyvendindami visuomenės sveikatos gerinimo programas, kurios padėtų kovoti su žalingais įpročiais, ypač jaunimo. Sudarysime visas prielaidas, kad Lietuvoje sumažėtų mirčių, susijusių su alkoholio ir tabako vartojimu. Sukursime efektyvią gyventojų kvietimo profilaktiniam sveikatos patikrinimui sistemą.

263. Išskirtinį dėmesį skirsime Psichikos sveikatos strategijai įgyvendinti ir savižudybių problemai spręsti. Telksime įvairius sektorius, stiprinsime jų sąveiką ŽIV (AIDS), narkomanijos, alkoholizmo kontrolės ir prevencijos srityse, ypač tarp vaikų ir jaunimo.

2015 metais Programai įgyvendinti bus naudojamos 38 Departamento pareigybės.

Programos koordinatorius – Departamento direktorius Zenius Martinkus (tel. 8 7066 80 60, el. paštas: zenius.martinkus@ntakd.lt).

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamento
Direktorius

Zenius Martinkus

2015-03-05

2 lentelė. 2015—2017-ųjų metų programos tikslai, uždaviniai, priemonės ir asignavimai

(eurai)

Tikslo, uždavinio, priemonės kodas	Tikslo, uždavinio, priemonės pavadinimas	2015-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2016-ųjų metų asignavimai				Numatomi 2017-ųjų metų asignavimai				Tarpinst. veiklos plano kodas, Vyr. prioriteto kodas
		Iš viso	Iš jų			Iš viso	Iš jų			Iš viso	Iš jų			
			Išlaidoms		Turtui įsigyti		Išlaidoms		Turtui įsigyti		Išlaidoms		Turtui įsigyti	
			Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui			Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui			Iš viso	Iš jų darbo užmokesčiui		
01	Programos tikslas: Užtikrinti efektyvų narkotinių ir psichotropinių medžiagų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių), tabako ir alkoholio kontrolės bei vartojimo prevencijos įgyvendinimą ir koordinavimą.	1975474	1958162	503186	17312	744382	744382	503186	0	733666	733666	503186	0	
01-01	Uždavinys: Stiprinti teisėtos narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) apyvartos priežiūrą, užkardant jų patekimą iš teisėtos apyvartos į neteisėtą	106466	106466	75562	0	106466	106466	75562	0	106466	106466	75562	0	
01-01-01	Priemonė: Bendradarbiaujant su kitomis kontroliuojančiomis bei atsakingomis institucijomis, vykdyti ūkio subjektų, kurių veikla susijusi su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais), veiklos priežiūrą ir koordinavimą, teikiant prioritetą ūkio subjektų konsultavimui ir švietimui	63948	63948	45963	0	63948	63948	45963	0	63948	63948	45963	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31
01-01-02	Priemonė: Teisės aktų nustatyta tvarka subjektams, kurie vykdo veiklą, susijusią su narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakais (prekursoriais), išduoti licencijas, leidimus ir pažymėjimus, teikiant prioritetą paslaugų teikimo elektroninėmis priemonėmis įgyvendinimui, teikti ūkio subjektams konsultacijas ir informaciją šių licencijų, leidimų išdavimo ir licencijuojamos veiklos klausimais	42518	42518	29599	0	42518	42518	29599	0	42518	42518	29599	0	
01-02	Uždavinys: Gerinti naujų psichoaktyviųjų medžiagų stebėseną ir rizikos vertinimą bei užtikrinti šių medžiagų prieinamumo ribojimą	25689	25689	10137	0	17001	17001	10137	0	17001	17001	10137	0	
01-02-01	Priemonė: Atlikti naujų psichoaktyviųjų medžiagų stebėseną ir rizikos vertinimą, siekiant riboti jų prieinamumą	25689	25689	10137	0	17001	17001	10137	0	17001	17001	10137	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31

Kontrolės departamentas
Direktorius
Zenius Martinus

01-03	Uždavinys: Mažinti tabako ir alkoholio pasiūlą, užtikrinant teisėtos apyvartos priežiūrą	156945	156945	114110	0	156945	156945	114110	0	156945	156945	114110	0	
01-03-01	Priemonė: Įgyvendinti ir dalyvauti įgyvendinant alkoholio ir tabako apyvartos kontrolės priemones, teikiant prioritetą ūkio subjektų konsultavimui, veiklos koordinavimui ir bendradarbiavimui su kitomis kontroliuojančiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis	96299	96299	70667	0	96299	96299	70667	0	96299	96299	70667	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31
01-03-02	Priemonė: Teisės aktų nustatyta tvarka ūkio subjektams, kurie vykdo veiklą, susijusią su alkoholio ir tabako produktais, išduoti licencijas, leidimus teikiant prioritetą paslaugų teikimo elektroninėmis priemonėmis įgyvendinimui, teikti ūkio subjektams konsultacijas ir informaciją šių licencijų, leidimų išdavimo ir licencijuojamos veiklos klausimais	60646	60646	43443	0	60646	60646	43443	0	60646	60646	43443	0	
01-04	Uždavinys: Mažinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako ir alkoholio paklausą, ir su jų vartojimu susijusius žalingus padarinius	147996	147996	97805	0	139307	139307	97805	0	139307	139307	97805	0	
01-04-01	Priemonė: Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslią prevenciją skatinant savivaldybių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų iniciatyvas	54159	54159	31858	0	45470	45470	31858	0	45470	45470	31858	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31
01-04-02	Priemonė: Formuoti neigiamą visuomenės požiūrį į neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei kitų cheminių medžiagų ir preparatų, taip pat augalinės kilmės medžiagų, kurios gali būti vartojamos kaip svaiginimosi priemonė, vartojimą plėtojant švietimą ir informuotumą, atsižvelgiant į tikslinės grupės asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus	48367	48367	34089	0	48367	48367	34089	0	48367	48367	34089	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31
01-04-03	Priemonė: Organizuoti ir vykdyti prevencinę veiklą, skirtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako ir alkoholio vartojimui mažinti, per visuomenės informavimo priemones ir kitais būdais skleisti informaciją apie narkotinių ir psichotropinių medžiagų, alkoholio vartojimo ir rūkymo žalą sveikatai	45470	45470	31858	0	45470	45470	31858	0	45470	45470	31858	0	Tarpinstitucinio veiklos plano kodas - 31
01-05	Uždavinys: Užtikrinti ir gerinti socialinės psichologinės reabilitacijos ir reintegracijos į visuomenę paslaugų prieinamumą, kokybę ir veiksmingumą asmenims, turintiems sveikatos sutrikimų dėl narkotikų, tabako ir alkoholio vartojimo, ypač vaikams ir jaunimui	1137996	1137996	30178	0	43269	43269	30178	0	43269	43269	30178	0	

Narkotikų, tabako ir alkoholio
kontrolės departamentas
Direktorius

Zenius Martinkus

2015-07-29